

Revolúcia a pravá povaha človeka, I. časť

Antoine Blanc de Saint-Bonnet

4. apríla 2024 ✚ **Politika**

Aby sme sa priblížili k politike, potrebujeme poznať človeka takého akým je a nie takého, akým má byť, ani akého si ho predstavujeme.

Za našich dní príliš mnoho márných ideí zamestnáva mysle a príliš málo princípov ich viaže ku skutočnosti. Je to tým, že revolúcie pretrhli tradíciu a históriu. Preto sa tiež politika stáva ťažkou. Kedysi stačilo prihliadať k princípom a dnes ich musíme opätovne zavádzať...

Ilustračný obrázok: Benjamin West, *Vyhnanie z Raja*

zdroj: wikimedia commons

Pokiaľ však veľké princípy zmizli pod našimi omylmi a bludmi, zostali fakty, ktoré bijú do očí, fakty, ktoré nikto nemôže poprieť a ktoré stačia štátnikovi, aby znovu našiel základ, z ktorého bude vychádzať. Z týchto faktov najpozoruhodnejším, najvšeobecnejším, od ktorého sa ostatné odvíjajú, je zaiste tento:

Človek je vo svojej prirodzenosti zasiahnutý zlom. Zlo nepochybne potlačilo jeho rozvoj, nakládlo prekážky celým jeho dejinám a zhanobilo do značnej miery jeho občiansky a politický život.

Takže, pretože človek je korisťou zla, nie je možné, aby sa jeho zákony odvodili z teórie – jeho „skvelá“ prirodzenosť je totiž väzňom faktov. A práve v dôsledku týchto faktov, v dôsledku prekážok, ktorými sa Prvotný Pád človeka vzoprel splneniu prvotného plánu stvorenia, nie je nič nebezpečnejšie ako mysle, ktoré teoretizujú *a priori*.

Neustále chcú vidieť buď taký typ človeka, ktorý si vymyslel Rousseau, alebo človeka ešte viac sa podobajúceho prvotnému vzoru, človeka, ktorého ich racionalistické špekulácie hľadali v hĺbinách našej mysle. Avšak čistá abstrakcia zabíja politiku...

Ilustračný obrázok, zdroj: wikimedia commons

Tento človek spred Pádu, úplne slobodný, neomylný, osvecovaný priam božským lúčom; tento človek, obdarený rozumom, pretože je slobodný, obdarený neporušenosťou, ktorú ešte zvyšuje jeho zodpovednosť pred Bohom, tento človek, ktorý už neexistuje, ničí toho človeka, ktorý existuje, ničí celú Európu, ničí národy. Našich šesťtisíc rokov minulosti, počas ktorých sme sa lopotili, hľadajúc tohto Človeka, volajúc ho z hlbín minulosti, alebo z priepastí revolúcií, by nám malo byť dostatočnou výstrahou!

Avšak domýšľavosť sa vo svojom chvate búri voči tomu, že sa stretáva všade s obmedzeniami a hradbami, ktoré história trpkou nadelila; pýcha odmieta kapitulovať pred týmto faktom zla, ktoré ochromuje úmysly a tvorivosť človeka, a ničí jeho sny. Keby bol jeho rozum neporušený, človek by neblúdil, a keby jeho vôľa bola úprimná a priama, neopúšťal by svoje pravidlá. Neosobný rozum, pochádzajúci od Boha, zostal by neomylným, sloboda neporušená, by sa pridržala dobra. Ale my stretávame človeka, ktorý je korisťou bludu a zla.

A tak tu máme dvoch ľudí – človeka podľa abstrakcie a človeka podľa skúsenosti! Jeden je dokonalý, keď ho skúmame v jeho predpokladoch, druhý nedokonalý, keď ho pozorujeme v jeho skutkoch. Beda, tak to je! Jeden je dokonalý, pokiaľ ho pozorujeme abstraktne, per se, čiže takého, aký bol stvorený; druhý je nedokonalý, je korisťou zla, keď ho pozorujeme v jeho činoch, alebo taký – akým sa stal, tak ako nám dokladá tradícia.

Ktorý z týchto dvoch ľudí je pravý, ktorý vlastne existuje? Nemali sme sa o tomto radšej ubezpečiť skôr, než sme začali realizovať nejaký sen a než sa začala politika zakladať na skutočnom chaose? Aby sme sa totiž priblížili k politike, tak musíme poznať jej príčinu a cieľ: aby sme znovu našli autoritu, je potrebné doložiť jej dôvod a jej práva; aby sme znovu zriadili spoločnosť, musíme poznať jej základy, a potom ukázať príčiny Revolúcie, čiže skazy. Prečo ďalej zavádzať ľudí a ponechávať ich trúfalo v pobláznení, ktoré vedie do nešťastia? Keď ľudstvo div že nehynie, vtedy nesmieme priživovať úbohé ilúzie, z ktorých vzišlo toľko zla. Reálneho človeka nenájdeme v hĺbke myslenia, nájdeme ho v jeho dejinách. Taký, aký bol stvorený, už nie je ten, ktorého vidíme...

Ilustračný obrázok, zdroj: flickr.com

Práve preto mysle, aj tie menej inteligentné, ktoré boli vedené jednoduchými faktami, priblížili sa k správny spôsobom a boli privedení k správne konaniu, buď aby nasledovali ostatných, alebo aby k nemu viedli iných ľudí. Mali to, čím sa honosí skromnosť: zdravý rozum a neoceniteľnú skúsenosť. Tí druhí, zamieriac vo svojom rozlete do čistého premýšľania, do lona ilúzie, sa však stali milšími obecnému ľudu, ktorého vždy zarmucuje drsná skutočnosť. Podarilo sa im tak lepšie udržať vplyv revolúcií a argumenty kacírstiev.

Takéto nazeranie a priori a takéto teoretizovanie, bude vždy pre ľudí veľkým nebezpečenstvom. Všeobecný odpor k tomu, aby sa uspokojili s faktami a urýchlené závery, ku ktorým sme vždy dostatočne pohotoví, nás priviedli zakaždým mimo toho, čo je možné a pripravujú nám spŕšku omylov. Niekedy nevinných, ale často strašných, ktoré bývajú údelom davu a jeho ideológov. Ideológovia neprestávajú intrigovať okolo štátnikov a ustavične s nimi zápasia a ubíjajú ich.

Osamotený rozum, zatemnený Pádom, nevedie k ničomu inému, než k čistému teoretizovaniu. Zaiste, je potrebné počúvať rozum, ale len aby sme vyhľadávali jeho aplikácie, naznačované skúsenosťou. Navyše takéto teoretické utópie strácajú zo zreteľa to, čo je najposvätnéjšie v histórii – tradície, mravy, nadobudnuté práva, zákony, aj pôsobenie Božej vôle na nás. Fakty, ktoré trvajú šesťtisíc rokov, ukazujú zaiste dostatočne Stvoriteľovu vôľu.

(Pokračovanie)

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/revolucia-a-prava-povaha-cloveka-i-cast/>